

Nr. ref. M93

Parlamentul României
Camera Deputaților
COMISIA PENTRU AFACERI EUROPENE

Nr. Hc-19/342/04.07.2018.

INFORMARE

privind participarea la cea de-a LIX-a reuniune plenară a organelor parlamentare specializate în chestiunile Uniunii ale parlamentelor Uniunii Europene (COSAC)

17-19 IUNIE, SOFIA, BULGARIA

În perioada **17-19 iunie 2018, la Sofia (Bulgaria)**, a avut loc cea de a **LIX-a reuniune plenară a COSAC** la care au participat membri în comisiile specializate în chestiunile Uniunii ale parlamentelor statelor membre UE, reprezentanți ai Parlamentului European, ai Comisiei Europene, ai Comitetului Economic și Social European, ai Guvernului Republicii Bulgaria, cadre universitare, jurnaliști, reprezentanți ai statelor candidate Albania și Serbia, invitați speciali din Andorra, Bosnia Herțegovina, Elveția, Georgia, Islanda, Monaco, Norvegia, Ucraina, funcționarul de legătură IPEX, membri ai secretariatului COSAC, ambasadori ai statelor membre UE în Bulgaria și reprezentanți ai misiunii diplomatice a FYROM, Serbiei, Albaniei și Kosovo¹ în Bulgaria și oficiali ai dimensiunii parlamentare a Președinției bulgare a Consiliului UE.

Delegația Camerei Deputaților a fost alcătuită din: dl deputat **Angel TÎLVĂR**, președinte al Comisei pentru afaceri europene, dl deputat **Ștefan MUȘOIU**, vicepreședinte al Comisiei pentru afaceri europene, dl deputat **Dănuț BICA**, membru în Comisia pentru afaceri europene, dl **Ion-Tudor DOBRINESCU**, reprezentant permanent al Camerei Deputaților pe lângă Parlamentul European și trei consilieri parlamentari din cadrul serviciilor Camerei Deputaților: **Maria Comănescu, Liliana Manolache și Mihaela Banu**.

¹ Trimiterile la Kosovo nu aduc atingere pozițiilor privind statutul. Acestea sunt în conformitate cu Rezoluția 1244/1999 a Consiliului de Securitate al ONU, precum și cu Avizul Curții Internaționale de Justiție privind Declarația de independență a Kosovo.

Delegația Senatului a fost alcătuită din dna senator **Gabriela CREȚU**, președinte al Comisiei pentru afaceri europene, dl senator **Viorel ILIE**, ministru pentru relația cu Parlamentul și șapte funcționari parlamentari din cadrul serviciilor Senatului.

PROGRAMUL REUNIUNII PLENARE A COSAC s-a desfășurat pe parcursul a trei zile astfel:

- ziua de **17 iunie 2018, orele 14.00 – 19.00**, a fost dedicată sosirii și înregistrării delegațiilor, reuniunii Troicii prezidențiale și dineului oficial găzduit de dl. **Kristian Vigenin**, președintele Comisiei pentru afaceri europene și de control al fondurilor europene din Adunarea Națională a Republicii Bulgaria.

Troica prezidențială a COSAC este constituită din delegația parlamentului național care exercită președinția în curs (**Bulgaria**), a parlamentului care a exercitat președinția anterioară (**Estonia**), a parlamentului care va exercita viitoarea președinție (**Austria**), precum și dintr-o delegație a Parlamentului European. Fiecare delegație este compusă din câte doi membri ai parlamentului său.

Pe **agenda Troicii prezidențiale** s-au aflat: adoptarea agendei reuniunii Troicii prezidențiale a COSAC, adoptarea proiectului de program al celei de-a LIX- a reuniune plenară a COSAC, prezentarea celui de-al 29-lea raport bianual COSAC, dezbaterea proiectelor de contribuție și concluzii, prezentarea scrisorilor primite de către președinție și alte teme;

- ziua de **18 iunie 2018**, intervalul 08.00 – 09.00 a fost rezervat întâlnirii grupurilor politice EPP, ALDE și S&D;

- 09.00 -9.30: au fost adresate cuvinte de deschidere de către dna. **Tsveta Karayancheva**, președintele Adunării Naționale, Președintele Republicii Bulgaria, **Rumen Radev**, dna. **Mairead McGuinness**, prim-vicepreședintele Parlamentului European și dl. **Kristian Vigenin**, președintele Comisiei pentru afaceri europene și de control al fondurilor europene din Adunarea Națională a Republicii Bulgaria.

Discursurile au subliniat vremurile dificile în care Bulgaria a preluat președinția (BREXIT, presiunea migrației, terorismul, inegalitatea socială) și necesitatea construirii unui buget care să facă față actualelor și viitoarelor dificultăți, dar care să susțină în același timp și politicile tradiționale ale Uniunii. De asemenea au fost arătate în linii mari realizările președinției bulgare, în special meritele privind punerea pe agenda Uniunii a problemei Balcanilor de Vest, dar și rolul semnificativ al parlamentelor naționale în sporirea legitimității acțiunilor UE, prin controlul exercitat în temeiul Tratatului de la Lisabona.

- 9.30 – 10.00 – pe ordinea de zi au fost următoarele puncte - adoptarea agendei pentru a LIX –a reuniune plenară a COSAC și aspecte

procedurale și diverse: o scurtă prezentare a rezultatelor reuniunii Troicii prezidențiale, prezentarea celui de-al 29-lea raport bianual COSAC, scrisorile primite de președinție și alte chestiuni;

- În intervalul 10.00- 11.00 s-a desfășurat **prima sesiune** a reuniunii plenare, dedicată **realizărilor Președinției bulgare a Consiliului UE**. Vorbitorii principali au fost: Prim ministrul Republicii Bulgaria, dl. **Boyko Borissov**, dna. **Lilyana Pavlova**, ministrul pentru Președinția bulgară a Consiliului UE 2018, dna. **Ingrid Shikova**, profesor la Universitatea „Sf. Clement al Ohridei” din Sofia și dna. **Ivelina Vassileva**, vicepreședinte al Comisiei pentru afaceri europene și de control al fondurilor europene.

În deschiderea sesiunii, dna. **I. Vassileva** a subliniat momentele dificile în care Bulgaria a preluat președinția rotativă a Consiliului UE, momente în care trebuie să se ajungă la o abordare comună privind migrația și refugiații, să se discute programul financiar multianual, situația BREXIT, modul în care pot fi aduși tinerii în centrul politicilor UE, dar și păstrarea perspectivei de aderare pentru statele din Balcanii de Vest. Întrucât Austria va prelua de la începutul lunii iulie Președinția Consiliului UE, Bulgaria se simte datoră să realizeze un bilanț al reușitelor propriului mandat. În acest sens, pentru președinția bulgară o mare realizare o constituie summit-ul UE – Balcanii de Vest din 17 mai a.c. nici celelalte priorități nu sunt lipsite de rezultate: creșterea economică, coeziunea socială, stabilitatea și securitatea în Europa, economia digitală și competențele digitale.

În cursul celor 6 luni, Adunarea Națională a fost un partener de nădejde al guvernului bulgar, susținând demersurile acestuia de a ajunge la un compromis rezonabil între interesele tuturor statelor membre UE. Dimensiunea parlamentară a președinției a desfășurat șase reuniuni interparlamentare, în cadrul cărora au fost obținute rezultate importante, de exemplu: adoptarea regulilor de procedură ale grupului mixt de control parlamentar al Europol sau dezbaterile privind securitatea energetică și sursele de energie pentru Uniune.

Dna prof. **Shikova** s-a referit la vremurile dificile în care Bulgaria a preluat președinția Consiliului și la faptul că aceasta nu a ales calea ușoară, aceea de a juca doar rolul unui administrator al președinției, ci și-a stabilit în schimb priorități greu de atins și obiective politice concrete. Ceea ce își va aminti lumea despre președinția bulgară va fi punerea pe agendă a perspectivei europene pentru regiunea Balcanilor de Vest.

Prim ministrul Bulgariei, **B. Borissov** a trecut în revistă realizările președinției bulgare, referindu-se în special la istoria Balcanilor de Vest și a pus accent pe faptul că este ușor să distrugi, dar dificil să reconstruiești după ani de războaie și sute de mii de victime. Acesta a mai făcut referire la premierii grec și macedonean care au ajuns la un acord, la Sofia, privind denumirea oficială a FYROM.

O altă temă abordată a fost aceea a migrației. În acest sens, s-a făcut referire la succesul sistemului de securitate creat de Bulgaria la granița cu Turcia și la faptul că în Bulgaria rata migrației ilegale este zero. Dl. B. Borissov a arătat că Uniunea Europeană nu trebuie să fie deschisă pentru toată lumea, pentru că principiul liberei circulații este subminat în acest fel. Mai întâi migranții ar trebui amprentați și apoi ar trebui să se verifice dacă se pot integra, iar dacă nu, ar trebui să se întoarcă în țările lor de origine. Bulgaria propune un compromis în următorul Consiliu Afaceri generale, pentru că ambele părți au dreptate: și statele covârșite de migrația ilegală și cele din Grupul de la Vișegrad. Bulgaria propune **prevenția imediată, adică închiderea granițelor externe ale UE**, pentru că valul de migranți nu se va opri, ci va continua ani de acum înainte.

În continuare, ministrul pentru Președinția bulgară a Consiliului UE 2018 a subliniat rolul pozitiv al dimensiunii parlamentare pentru succesul președinției bulgare, arătând că programul și prioritățile au fost aprobate de Adunarea Națională, în calitate de garant al legitimității democratice a politicilor UE și reprezentant al cetățenilor.

Președinția bulgară a fost orientată către rezultate și din acest punct de vedere s-a pus accent pe pregătirea alegerilor pentru Parlamentul European, încheind lucrările pentru regulamentul în materia statutului și finanțării partidelor politice și consolidând participarea cetățenilor în procesul electoral european.

De asemenea, au fost menționate succesele președinției obținute în dialoguri. Două subiecte importante: aducerea Balcanilor de Vest, pe agenda Uniunii într-un mod ireversibil și securitatea și migrația, care vor fi discutate la Consiliul European din iunie. Cu privire la acestea din urmă, Bulgaria a propus un compromis bazat pe prevenție și o combinație între responsabilitate și solidaritate.

S-au înregistrat progrese în cele cinci dosare privind reforma Dublin, dezbaterile din dialoguri au fost fructuoase, astfel că se vor putea obține rezultate în timpul președinției austriece.

Organizarea unor dezbateri privind viitorul Uniunii a oferit o bază pentru discuțiile referitoare la cadrul financiar multianual, nefiind abordată doar dimensiunea contabilă, ci și dimensiunea legată de politicile europene. De asemenea, în cursul președinției bulgare s-a ajuns la o abordare generală privind reducerea riscurilor în sectorul bancar, dosarele legislative în cauză fiind esențiale în realizarea uniunii bancare.

Cu privire la dimensiunea socială, președinția bulgară a depus eforturi substanțiale referitoare la pachetul privind serviciile care privește un mare număr de lucrători din Uniune. În această privință s-a ajuns la un acord privind profesiile reglementate și urmează acorduri privind coordonarea

serviciilor de securitate socială, echilibrul dintre viața profesională și cea privată, condiții de lucru transparente și predictibile.

Totodată, tinerii au constituit o prioritate pe agenda președinției bulgare. În acest sens, au fost adoptate decizia privind un cadru comun pentru furnizarea unor servicii mai bune pentru aptitudini și calificări (Europass), recomandarea privind cadrul european pentru ucenicii de calitate și eficace, recomandarea privind competențele - cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, precum și recomandarea privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării.

Președinția bulgară a înregistrat reușite și cu privire la inițiativa cetățenească, esențială pentru dezbateră la nivelul Uniunii și participarea democratică a cetățenilor la procesul legislativ european.

Cea de a patra prioritate a președinției bulgare a vizat transformarea digitală a economiei, rezultate fiind obținute cu privire la regulamentul în materia portalului digital unic, pachetul privind securitatea cibernetică, regulamentul privind drepturile de proprietate intelectuală, precum și cu privire la directiva în materia serviciilor audiovizuale. Alte acorduri obținute: regulamentul privind codul comunicațiilor electronice.

Un alt succes al președinției bulgare privește viitorul politicii industriale a UE, o politică importantă pentru asigurarea unei competitivități stabile în Europa.

În final, a fost subliniată nevoia de a se pune în concordanță acțiunile întreprinse de președinția bulgară cu prioritățile președinției austriece, în special în ceea ce privește Balcanii de vest, migrația și piața unică digitală.

În cadrul sesiunii de **dezbateri**, majoritatea vorbitorilor au adresat felicitări președinției bulgare, mai ales pentru aducerea pe agenda Uniunii a temei Balcanilor de Vest.

România – dl. deputat Angel Tîlvăr, președintele Comisiei pentru afaceri europene din Camera Deputaților, a subliniat că, deși mandatul actual a fost unul dificil, cu dosare foarte complexe și diverse, Bulgaria a reușit să-și îndeplinească rolul de coordonator și negociator în cele șase luni în care a deținut președinția UE.

Felicitând președinția bulgară pentru realizările sale, dl președinte Angel Tîlvăr a subliniat în mod deosebit acțiunile întreprinse în direcția creării unei Uniuni sociale puternice și a definitivării directivei privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii. De asemenea, au fost apreciate eforturile președinției bulgare pentru sporirea legitimității și transparenței procesului decizional european prin adoptarea regulamentului în materia statutului și finanțării partidelor politice, în vederea alegerilor viitoare pentru Parlamentul European din 2019.

În opinia dlui președinte Tîlvăr, prioritățile președinției bulgare converg cu obiectivele pe care le vizează și România în ceea ce privește agenda europeană - *"(...) Obiectivele comune reflectă o gamă largă de interese convergente care*

derivă atât din potențialul dat de statutul de membru al Uniunii Europene, de interesul de aderare la spațiul Schengen, de protejarea politicilor agricole și de coeziune, de cadrul financiar multianual, dar și din aspectele regionale (situația din Balcani, promovarea Strategiei Dunării și Marea Neagră)."

În finalul intervenției le-a adresat felicitări colegilor bulgari pentru valoarea adăugată pe care au adus-o în acest exercițiu democratic și pentru temeinicia cu care au abordat președinția Consiliului Uniunii Europene.

Cipru a accentuat dificultățile create de Turcia în Mediterana de Est, subminând securitatea și pacea și făcând dificilă realizarea operațiunilor Uniunii în regiune.

Finlanda a subliniat necesitatea încheierii de acorduri cu statele de origine ale migranților și accelerării procesului de returnare. De asemenea, a susținut creșterea finanțării în următorul CFM pentru domeniile educației, cercetării și inovării.

Ungaria crede că deschiderea discuțiilor cu privire la Balcanii de Vest revitalizează relația statelor membre UE cu această regiune; extinderea către această zonă este necesară pentru asigurarea păcii. Cu privire la migrație, consolidarea controalelor la frontierele externe ar trebui să fie o prioritate a Uniunii.

Germania a reliefat că este nevoie de o soluție europeană privind cheștiunea migrației și protecția granițelor, dar și de acorduri cu statele din care migranții vin. Cu privire la viitorul cadru financiar multianual, trebuie avută în vedere consolidarea politicii de coeziune.

Austria a anunțat trei priorități ale președinției; securitatea și migrația ilegală; asigurarea prosperității și competitivității și asigurarea perspectivei europene pentru regiunea Balcanilor de Vest.

Spania a arătat că problema migrației nu poate fi soluționată de o singură țară, ci printr-o politică europeană comună; nu se pune problema închiderii sau deschiderii granițelor pentru toți, ci a gestionării migrației în mod eficient. Sub acest aspect, răspunderea trebuie împărțită între statele membre în funcție de numărul populației, de șomaj, resurse etc., ținându-se seama în aceleași timp de respectarea drepturilor fundamentale ale omului.

Estonia a susținut importanța cooperării cu Grupul de la Vișegrad privind migrația.

Țările de Jos au invitat membrii delegațiilor să li se alăture în discuțiile din marja plenarei COSAC privind transparența procesului decizional european și apropierea de cetățenii europeni. Cu privire la migrație, s-a susținut că ar trebui să ne concentrăm atenția mai mult asupra solidarității și nu doar asupra controlului la frontierele externe.

În intervalul **11.30-13.00** s-a desfășurat ce-a de **a doua sesiune** a plenarei COSAC cu tema **integrarea și conectivitatea Balcanilor de Vest – un nou impuls pentru politica de extindere a Uniunii**.

Vorbitorii principali au fost dna **Ekaterina Zaharieva**, viceprim-ministru pentru reforma judiciară și ministrul afacerilor externe din Republica Bulgaria, dl **Nikola Dimitrov**, ministrul afacerilor externe din FYROM, dl **Domagoj Ivan Milošević**, președinte al Comisiei pentru afaceri europene din Parlamentul Croației, dna **Biserka Benisheva**, director pentru afaceri europene în cadrul *PanEuropa Bulgaria* și dna **Imren Mehmedova**, vicepreședinte al Comisiei pentru afaceri europene din Adunarea Națională a Republicii Bulgaria.

Viceprim-ministrul bulgar a arătat că semnarea acordului între Grecia și FYROM privind denumirea acesteia din urmă reprezintă o încurajare pentru întreaga regiune. Fiecare președinție dorește să se remarcă prin ceva, iar Bulgaria va rămâne în memoria tuturor prin acest subiect al integrării Balcanilor de Vest. Tot ceea ce s-a realizat în Uniune s-a făcut pe bază de unitate și același lucru este valabil și în domeniul securității: pentru o Uniunea sigură și stabilă este nevoie ca regiunea Balcanilor să fie sigură și stabilă. În continuare, dna Zaharieva a prezentat câteva statistici referitoare la relațiile UE – Balcanii de Vest. Astfel, UE este cel mai important partener comercial al acestei regiuni, deținând 76% din comerțul cu țările din Balcanii de Vest, comparativ cu alți jucători cu interese geostrategice: China, Rusia și Turcia. De asemenea, UE este sursa celor mai multe investiții străine directe în regiune.

La rândul său, conectivitatea reprezintă un subiect important al declarației de la Sofia: conectivitatea între statele din regiune și între acestea și statele membre UE și nu este vorba doar de conectivitate în sens fizic (comunicații, autostrăzi), ci și între tineri, cercetători, întreprinderi.

Componente importante ale conectivității și cooperării includ securitatea, asigurarea respectării legii, lupta împotriva crimei organizate și combaterea corupției. Uniunea s-a angajat să furnizeze asistență și finanțare pentru proiecte care ținesc reforma sistemelor judiciare și a organismelor de aplicare a legii în general.

Strategia pentru Balcanii de Vest anunțată de Comisie în luna februarie include proiecte concrete în domeniile menționate, grupate în șase inițiative emblematic.

Pe 26 iunie a.c. va avea loc Consiliul Afaceri Generale în care se va discuta raportul privind extinderea, o reuniune care trebuie să se concretizeze în concluzii. Va fi nevoie de mecanisme suplimentare de sprijin pentru continuarea reformelor în domeniul justiției, lupta împotriva crimei organizate etc. De asemenea, în curând se vor deschide două noi capitole

de negociere pentru Serbia și un capitol pentru Muntenegru, care vor aduce aceste două state mai aproape de perspectiva europeană. Cu privire la Kosovo s-au făcut progrese și s-au pus bazele continuării negocierilor cu Serbia. Totodată, Parlamentul din Kosovo a ratificat acordul privind linia de demarcație cu Muntenegru.

Ministrul afacerilor externe din FYROM s-a adresat plenarei COSAC în numele întregii regiuni a Balcanilor de Vest, accentuând climatul de prietenie, bună vecinătate și înțelegere care a dominat întâlnirea din zona lacului Prespa, unde a fost semnat acordul istoric cu Grecia privind schimbarea numelui fostei republici iugoslave în Republica Macedonia de Nord. În continuare acesta a mulțumit Bulgariei pentru acordul de prietenie semnat cu Macedonia anul trecut, dar și pentru punerea pe agenda europeană a Balcanilor de Vest, o regiune care nu se află la marginea Europei, dar care a fost mult timp marginalizată la nivel politic. DI Dimitrov s-a referit apoi la dificultățile prin care trece Uniunea la ora actuală, la faptul că aderarea statelor din Balcani este condiționată încă multe reforme, dar progresele fiecăruia în parte sunt în folosul comun al tuturor. Acesta a recunoscut că statele nu doresc să adere mâine pentru că nu sunt pregătite, dar că își doresc să utilizeze toate instrumentele accesibile pentru reforme, mai ales că acum aderarea este mult mai rigidă și durează mai mult în comparație cu etapele anterioare.

Președintele Comisiei pentru afaceri europene din Parlamentul **Croației** a amintit că țara sa va deține președinția Consiliului în prima jumătate a anului 2020 și, ca atare, își exprimă satisfacția pentru organizarea summit-ului UE-Balcanii de vest care a avut loc luna trecută la Sofia, Zagreb, urmând să desfășoare un summit cu aceeași temă în cursul anului 2020. În acest sens, dl. Milošević și-a exprimat dorința ca tema conectivității Balcanilor de Vest să fie menținută pe agenda dezbaterilor în cele 18 luni care preced președinția croată, însă conectivitatea nu ar trebui să devină un substitut pentru extindere.

În continuare, acesta s-a referit la dificultățile Uniunii privind migrația externă și internă și dezvoltarea socioeconomică. Cu privire la migrația externă, nimeni nu ar trebui să se aștepte ca mii de migranți să ajungă în statele din Balcanii de Vest, pentru că în regiune nu există infrastructură instituțională adecvată și nici putere economică suficientă. Extinderea nu trebuie să se întâmple peste noapte, dar Bruxelles-ul ar trebui să sprijine procesele de (pre)aderare, Croația fiind în special interesată de sprijinirea Bosniei Herțegovina. O altă chestiune sensibilă o reprezintă migrația internă, mii de tineri părăsind estul și sudul Uniunii, amenințând dezvoltarea politică și economică a statelor respective. Este în interesul tuturor ca această problemă să fie rezolvată în comun, mai cu seamă în cadrul politicii de coeziune. Cu privire la dezvoltarea socio-economică a statelor din Balcanii de Vest, Uniunea trebuie să sprijine financiar și instituțional

conectivitatea infrastructurilor, a transporturilor, a sectorului digital; integrarea reală nu poate avea loc decât prin reforme structurale inteligente, reforme socio-economice și judiciare, care ar trebui să meargă mână în mână cu procesele de negociere, deschiderea și închiderea capitolului.

În cadrul dezbaterilor, **Cipru** a arătat că susține extinderea către Balcanii de Vest, salutând totodată acordul dintre Grecia și Macedonia privind denumirea oficială a fostei republici iugoslave. În final s-a atras atenția asupra influenței crescânde pe care o exercită Turcia în aceste țări, din punct de vedere cultural, economic, prin media, Uniunea netrebuind să rămână pasivă față de acest fenomen.

Franța(Senat) împărtășește îngrijorarea președinției bulgare privind stabilitatea în Balcanii de Vest, mai ales că state precum Turcia nu își doresc stabilitatea în această regiune. Având în vedere reformele din Serbia și Muntenegru, dinamica acestor state nu ar trebui întreruptă; ar trebui să ne uităm atent la datele pentru aderare, ele nu trebuie amânate la nesfârșit pentru ca ar descuraja statele meritorii.

Grecia a declarat că a sprijinit în mod tradițional extinderea Uniunii, în special către Balcanii de Vest. Integrarea acestor state nu ar trebui însă să submineze politica de coeziune. În plus, s-a arătat că entuziasmul Macedoniei referitor la acordul încheiat nu este împărtășit de mare parte din populația Greciei, care consideră că macedonenii vechi vorbeau greaca, iar cetățenii FYROM vorbesc un dialect bulgar. Cu privire la situația migranților, reprezentanta Greciei a întrebat ce înseamnă mai exact prevenția în cadrul granițelor marine? Înseamnă cumva refuzul de a-i salva sau scufundarea ambarcațiunilor? Cum ar putea Grecia să împiedice refugiații să se imbarce în încercarea de a trece în altă țară? Această problemă nu este doar a Greciei, Italiei sau a Spaniei, ci este a întregii Uniuni.

Belgia a apreciat creativitatea Bulgariei cu privire la Balcanii de Vest, accentuând nevoia unei cunoașteri reciproce mai profunde între Uniune și această regiune. Statele din această zonă sunt binevenite, dar nu atât timp cât Uniunea se află încă în criză.

Austria a arătat că problema Balcanilor de Vest ocupă un loc aparte în inima austriecilor și Europa fără Balcanii de vest nu poate fi completă. Dacă problema naționalismului ar putea fi scoasă din Balcani, atunci s-ar realiza mult mai multe progrese. Nu există o rută migratorie prin Balcani, dar tinerii neavând perspective în aceste țări vor să plece. Este necesar ca statele membre să accepte statutul Kosovo și să faciliteze liberalizarea vizelor, astfel încât să se creeze o apropiere culturală între cetățenii europeni și cei din Kosovo.

Lituania a arătat că summit-ul de la Sofia a transmis un mesaj clar statelor din regiune și a salutat pachetul Comisiei privind extinderea, precum și

recomandările de deschidere a negocierilor cu Albania și Macedonia. În aceleași timp, a fost subliniată importanța negocierilor cu Turcia, mai ales sub aspectul gestionării migrației, dar și nealinierea Serbiei la politica externă și de securitate comună.

Ungaria a arătat că Bulgaria a exercitat o adevărată președinție balcanică. Uniunea are nevoie de Balcanii de Vest, așa cum are nevoie de integrare europeană. Este o datorie istorică să încheiem acest proces. Având în vedere politica de extindere și criteriile pe care statele ar trebui să le îndeplinească, s-a subliniat importanța respectării drepturilor minorităților naționale, în special în cazul Serbiei. În Uniune drepturile minorităților naționale nu sunt așa importante, mai cu seamă cele cu privire la dreptul de a studia în propria limbă, ca atare acestea ar trebui atent monitorizate în statele candidate.

Polonia a sprijinit mereu Balcanii de Vest, însă este nevoie de discuții serioase privind sprijinul financiar și infrastructural pentru regiune. Un proiect important ar fi construcția de drumuri, cum ar fi *Via Carpatia*, rutele nord-sud ar facilita schimburile comerciale.

Țările de Jos au arătat că populația din Olanda nu este atât de nerăbdătoare cu privire la extinderea către Balcanii de Vest, mai cu seamă că extinderile anterioare s-au petrecut destul de rapid, iar acum unele state au probleme cu respectarea statului de drept. cu toate acestea, nu trebuie închisă ușa în fața acestor state, iar dacă ele respectă criteriile în mod onest, atunci trebuie să devină state membre.

Spania se opune includerii Kosovo în procesul de extindere; din această perspectivă ar trebui să se facă distincție între procesul de extindere și strategiile politice pentru Balcanii de Vest. Procesul de extindere trebuie să se concentreze asupra statelor pregătite și să fie unul gradual. Altfel, Spania susține dezvoltarea economică a Balcanilor și perspectiva europeană a acestora.

Germania a sugerat că stabilirea unei date pentru începerea negocierilor de aderare creează populațiilor anumite așteptări, iar dacă negocierile durează prea mult, cum a fost cazul Croației când au durat șapte ani, atunci populația începe să-și piardă încrederea bănuind că nu mai este dorită în Uniune. De aceea, negocierile nu trebuie grăbite în măsura în care știm că cerințele de aderare nu pot fi rapid îndeplinite. O soluție mai potrivită pentru moment este încheierea de acorduri de asociere cu Balcanii de Vest, astfel încât să impulsivăm apropierea acestor țări de UE și să limităm influența în regiune a Turciei, Chinei și Arabiei Saudite. Landurile Germaniei sunt dispuse să ofere expertiză acestor țări, având în vedere experiența proprie de după 1989.

Norvegia a arătat că susține de mult timp Balcanii de Vest, pentru că dezvoltarea țărilor din regiune este crucială pentru toți. În acest sens,

Norvegia a majorat fondurile destinate sprijinirii statelor din regiune în 2018 la aproape 37 milioane de euro. Prioritățile pentru 2018 vor fi promovarea cooperării regionale, dezvoltarea socioeconomică, precum și buna guvernare și lupta împotriva corupției și crimei organizate.

România - dna senator Gabriela Crețu, președinte al Comisiei pentru afaceri europene din Senat, a arătat că România sprijină statele din Balcanii de Vest în eforturile lor de aderare la Uniunea Europeană, dar atitudinea noastră nu se justifică numai pe baza visului nostru privind viitorul european al Republicii Moldova, ci și pe necesitatea soluționării relațiilor tensionate din Balcani. Din propria experiență putem spune că aderarea nu rezolvă pe termen scurt problemele interne, procesul fiind dificil și costisitor. În al doilea rând, Uniunea fiind în schimbare, statele care încep acum procesele de negociere, vor adera la o Uniune diferită de cea de azi și trebuie să se aibă acest lucru în vedere.

Irlanda a susținut că extinderea pripită poate pune în pericol Uniunea. Trebuie să ne asigurăm că aceste state sunt pregătite pentru aderare.

Luxemburg a invitat statele din Balcanii de Vest la reconciliere cu grupurile etnice, cu grupurile religioase, reconcilierea majorității cu opoziția în unele parlamente, dar și la o selecție mai atentă a capitolelor de negociere, nu neapărat în ordinea lor numerică, ci în funcție de importanța acestora.

Estonia a arătat că reformele sunt foarte importante și în absența lor nu putem vorbi despre aderare. În aceleași timp, Uniunea însăși trebuie să se lămurească încotro se îndreaptă, pentru ca și aceste state să știe la ce să adere. Balcanii de Vest constituie un subiect important care ar trebui continuat și de președinția austriacă, alături de parteneriatul estic.

Ce-a de-a **treia sesiune** a plenarei COSAC privind **pilonul european al drepturilor sociale** s-a desfășurat în intervalul **14.30-16.00**. Vorbitorii principali au fost dl. **Luca Jahier**, președintele Comitetului Economic și Social European, dl. **Marcel Haag**, director în cadrul Secretariatului General al Comisiei Europene, dl **Lubos Blaha**, președinte al Comisiei pentru afaceri europene din Consiliul Național al Republicii Slovace, dna **Katia Vladimirova**, profesor universitar și dna **Polina Tsankova-Hristova**, membru al Comisiei pentru afaceri europene din Adunarea Națională a Republicii Bulgaria.

În deschidere, dna **Hristova** a arătat că adâncirea diferențelor socioeconomice dintre statele membre este extrem de semnificativă pentru economia și bunăstarea întregii Uniuni. Pilonul drepturilor sociale are potențialul de a susține dezvoltarea durabilă a modelului social european, iar statele membre și instituțiile Uniunii au datoria de a-l pune în aplicare, în conformitate cu principiile subsidiarității și proporționalității. Pilonul ar trebui considerat un instrument de sporire a gradului de coeziune între

statele membre din perspectiva politicilor sociale, a diferențelor de venituri și a dificultăților demografice.

Deținătoare a președinției Consiliului, Bulgaria a inițiat dezbateri menite să contureze poziții și puncte de vedere comune cu privire la punerea în aplicare a pilonului, dar și cu privire la aspectele sociale ale viitorului cadru financiar multianual. De asemenea, a fost subliniată importanța susținerii în continuare a măsurilor în domeniile educație și inovare.

Dna **Vladimirova** a amintit că cele 20 de principii ale pilonului social se concentrează asupra egalității, echilibrului între viața profesională și cea privată, îmbunătățirii condițiilor de viață și lucru, asupra protecției sociale, incluziunii, acordării de asistență grupurilor defavorizate. Oportunitățile egale și accesul la piața muncii sunt printre cei mai importanți factori. Pentru a le avea trebuie însă să avem acces la educație, la învățarea pe tot parcursul vieții, o condiție esențială pentru a obține venituri mai mari și mai sigure. De asemenea, s-a arătat că educația incluzivă este crucială pentru ca toți cetățenii să fie incluși pe piața muncii. La rândul său, echilibrul între viața profesională și cea privată ar putea rezolva problema demografică. Plata egală pentru muncă egală este un alt aspect al egalității, la fel și reducerea diferențelor între schemele de pensii, iar soluționarea acestor probleme ar avea răsunet nu doar la nivelul Uniunii, ci și la nivel global. În final, a fost accentuată necesitatea combaterii economiei subterane în care sunt angrenați foarte mulți lucrători și care și-ar putea găsi soluția prin promovarea unor politici sociale mai echilibrate ale Uniunii, inclusiv în politicile partenerilor sociali și în societatea civilă.

DI **Luca Jahier**, președintele Comitetului Economic și Social European CESE a vorbit mai întâi despre importanța cooperării între COSAC și CESE, ca organism de organizare a societății civile la nivelul Uniunii, dar și despre rolul parlamentelor naționale în punerea în aplicare a pilonului drepturilor sociale. În continuare, acesta s-a referit la gradul actual de sărăcie din Uniune; în pofida creșterii economice din ultimul timp, sărăcia afectează încă 24 % din cetățenii Uniunii. În Italia, șomajul în rândul tinerilor este de 33%. Uniunea și statele membre au datoria de a îmbunătăți condițiile de muncă, de viață, de a reduce șomajul în rândul tinerilor, dar și de a diminua neîncrederea în instituțiile democratice.

CESE s-a implicat de multă vreme în dezbaterile cu privire la dimensiunea socială a UE, adoptând trei avize în perioada 2015-2016. Dar proclamarea pilonului drepturilor sociale nu este însă suficientă, ci testul adevărat va fi punerea sa în aplicare. Pilonul reprezintă un răspuns la sărăcie și excluziune, dar el nu are credibilitate fără un sprijin financiar și măsuri legislative adecvate. Ca atare, principiile pilonului și drepturile proclamate ar trebui să constituie baza orientării dezbaterilor cu privire la viitorul cadru financiar multianual. În avizele sale, CESE a solicitat o foaie de parcurs

pentru punerea în aplicare a pilonului și o clară diferențiere a sarcinilor între diferiți actori; statele membre ar trebui să joace un rol crucial. Pentru ca pilonul drepturilor sociale să devină realitate este nevoie de investiții solide, mai ales în statele cu venituri mici, inclusiv cu ajutorul programelor de la nivelul Uniunii. Investițiile private în unele sectoare sunt binevenite, dar nu sunt suficiente pentru combaterea excluziunii sociale a celor mai vulnerabili. Ca atare, investițiile publice ar trebui facilitate, utilizându-se un fel de regulă de aur pentru investițiile cu obiective sociale.

„Invest in EU” este un pas foarte bun în direcția corectă. De asemenea, politicile Uniunii de combatere eficientă a evaziunii fiscale și a planificării fiscale agresive ar trebui să confere statelor membre și Uniunii posibilitatea de a găsi noi căi de finanțare a pilonului social. Totodată, pilonul social ar trebui pus în legătură și cu agenda Uniunii 2030 privind dezvoltarea durabilă.

Cu privire la punerea sa în aplicare, Comisia a instituit un nou tablou de bord social care să fie utilizat în momentul elaborării recomandărilor de țară în cadrul semestrului european. CESE crede că semestrul european trebuie să fie un element cheie de guvernanță în punerea în aplicare a pilonului social. În cadrul societății civile există un consens cu privire la faptul că acest tablou de bord cu cei 12 indicatori trebuie să se alinieze la cele 20 de principii ale pilonului social. În final, președintele CESE a accentuat rolul comun al parlamentelor naționale și al instituțiilor europene în punerea în aplicare a pilonului social, costurile inacțiunii fiind mult mai mari.

DI **Marcel Haag** a arătat că punerea în aplicare a pilonului reprezintă un angajament partajat; acesta trebuie aplicat la nivelul Uniunii și la nivelul statelor membre. Este vorba de un angajament politic care nu schimbă echilibrul competențelor: ocuparea și politicile sociale rămân de competența statelor membre. Parlamentele naționale joacă un rol esențial în aplicarea drepturilor sociale. Instituțiile Uniunii fac același lucru pe trei căi: în domeniile în care UE poate să legifereze se pot face progrese. Un exemplu ar fi propunerea Comisiei din 2017 privind echilibrul între viața profesională și cea privată. A doua cale este semestrul european: Comisia Europeană identifică dificultățile pieței muncii și face recomandări de țară în acest sens. Consiliul de miniștri are ultimul cuvânt în acest caz. A treia cale se referă la programele și fondurile europene.

În cadrul financiar multianual 2021-2027 consolidarea dimensiunii sociale este esențială. Dimensiune aleasă de investiții este foarte importantă; Comisia a propus să ne concentrăm atenția asupra fondului social european plus și programele pentru o Europă creativă.

DI **Lubos Blaha** a susținut că pilonul drepturilor sociale este foarte important pentru supraviețuirea unității și a păcii sociale. De ce? Pentru că avem de-a face cu un extremism de dreapta în creștere, generat de

frustrările sociale, de teama lucrătorilor în fața efectelor globalizării, a dereglementării și liberalizării. Suntem de asemenea martorii hegemoniei gândirii neoliberale și tehnocratice care compromite modelul social european. Pilonul social conferă Uniunii o față umană, aducând, în comparație cu Carta socială europeană și Carta drepturilor fundamentale, îmbunătățiri substanțiale cu privire la persoanele fără adăpost și persoanele fără un loc de muncă. Dar se pot identifica și minusuri în comparație cu cartele sus amintite: codeterminarea lucrătorilor în cadrul întreprinderilor este acum mai slabă, iar felul în care pilonul social este formulat este favorabil pieței, în sensul în care se promovează mai mult tendințele liberale (oportunități, competențe, flexibilitate etc.) și nu tendințele clasice socio-democratice (egalitatea socială sau redistribuirea autonomiei lucrătorilor).

Cu privire la pensii, pilonul vorbește despre egalitatea între femei și bărbați, însă, în acest context, mamele ar trebui să dispună de avantaje sociale mai multe. De exemplu, în Slovacia, în timpul regimului sovietic era reglementat dreptul femeii de a ieși la pensie mai devreme, în funcție de numărul de copii născuți, ceea ce era o idee foarte bună.

Noul cadru financiar multianual a redus fondurile pentru coeziune, astfel că cele mai sărace regiuni și cei mai săraci oameni se vor bucura de fonduri mai mici față de cele de până acum. Acest lucru este în opoziție cu principiile pilonului social. Pe de altă parte, pilonul vorbește despre egalitate și protecție socială, dar în același timp unele state membre doresc să indexeze veniturile familiilor în funcție de țara de rezidență a copiilor, în timp ce familiile lor plătesc contribuții în statele respective. Acest lucru este în contradicție cu principiul coeziunii sociale și este discriminatoriu. Sub acest aspect statele din grupul de la Vișegrad și-au exprimat nemulțumirea în ultimul raport de la Varșovia.

În cadrul **dezbatelor, Cipru** a arătat că într-o Europă cu mai multe viteze, punerea în aplicare a pilonului social este greu de realizat.

Franța (Senat): piața unică își va valorifica potențialul numai dacă în paralel avem acest pilon al drepturilor sociale, pentru o Europă mai incluzivă și mai echitabilă. Convergența socială nu se realizează însă imediat; este nevoie de o trecere progresivă la uniune internă în sensul eliminării distorsiunilor pieței, pentru ca valorile Uniunii să fie asimilate de către toți.

Grecia a arătat că se confruntă cu rate mari ale șomajului, cu migrația tinerilor cu studii superioare și diminuarea demografică. Aceasta din urmă nu poate fi însă soluționată prin acceptarea migranților, ci doar prin politici sociale și demografice care să crească rata populației și să protejeze familiile cu doi sau mai mulți copii în toate statele membre.

Polonia a luat măsuri clare privind programele de dezvoltare durabilă. Coeziunea socială și convergența sunt importante; este momentul să fim

realiști și concreți, să ne gândim și la alocațiile pentru copii și sprijinul pentru mame, aceasta înseamnă coeziune socială și justiție socială în Polonia.

Portugalia a arătat că pilonul drepturilor sociale trebuie înțeles în contextul semestrului european, însă avem obiective bugetare cuantificabile, iar obiectivele sociale nu comportă resurse suficiente. În al doilea rând, tranziția digitală nu ar trebui să ducă la o nouă discriminare. Este important să intervenim acum în cazul persoanelor care au fost lăsate în urmă în cursa globalizării și a digitalizării, astfel încât să nu perpetuăm această problemă socială și peste un deceniu.

Suedia susține că o politică socială robustă trebuie să trateze efectele globalizării. În acest demers trebuie să se țină seama de particularitățile fiecărui stat în parte, de caracteristicile pieței muncii.

Austria consideră că problema socială aparține mai mult statelor membre și acest lucru este greșit. Uniunea are nevoie de competențe sociale și de un buget pe măsură. Principiile precum salarii egale pentru muncă egală trebuie garantate; abuzurile de pe muncii trebuie soluționate și pentru aceasta Uniunea are nevoie de o competență reală.

Spania: cheltuielile sociale la nivel european reprezintă 5% din cheltuielile sociale la nivel mondial. Trebuie găsite soluții care să protejeze cetățenii de precaritate și excluziune. Trebuie depășită criza neîncrederii, trebuie promovată a și integrarea pe piața muncii. Nu există o relație între creșterea economică și drepturile sociale, iar acest lucru determină perpetuarea stării de sărăcie pentru mulți muncitori. Avem nevoie de o formulă corectă de redistribuire a fondurilor la nivel național, între regiunile dezvoltate și mai puțin dezvoltate.

Germania: pilonul social a lipsit din construcția inițială a Uniunii; crizele existente ne-au arătat însă că Uniunea prezintă interes pentru cetățeni dacă aduce plus valoare și sub aspectul securității sociale; deci ar trebui abordate condițiile de viață și condițiile sociale din statele membre, pentru că dorința cetățenilor de a avea o Europă mai socială este reală.

Irlanda: o politică fundamentală pentru crearea stabilității sociale și economice o reprezintă investiția în locuri de muncă, în educație, în calificarea forței de muncă în vederea noilor meserii care le vor înlocui pe cele care vor deveni inutile. Acum 8-9 ani s-a pus întrebarea în cadrul COSAC unde a dispărut Europa socială? Răspunsul a fost unul simplu: statele membre nu au mai putut să o susțină. Dacă nu avem stabilitate economică, investiții continue în economie, atunci nu vom avea nici securitate socială.

România - Dl Angel Tîlvăr, președintele Comisiei pentru afaceri europene din Camera Deputaților - vorbind despre viitorul comun al Europei, a arătat că politicienii sunt obligați să privească dincolo de dispozițiile din tratate pentru a întări cooperarea în domeniile învățământului și educației, pentru a

construi viitorul tinerelor generații. Diversitatea culturală a statelor membre trebuie ocrotită ca fiind una din sursele noastre de bunăstare și o garanție a solidității Uniunii. Asigurarea mobilității lucrătorilor trebuie să fie un element al unei Uniuni echitabile; beneficiile de pe urma educației și a serviciilor de sănătate trebuie să fie similare oriunde în Uniune. Promovarea cu succes a convergenței economice duce la reducerea diferențelor din perspectivă socială.

Dna Gabriela Crețu, președintele Comisiei pentru afaceri europene din Senat - a arătat că nemulțumirea cetățenilor cu privire la UE derivă și din aceea că avem o singură piață, dar 28 de sisteme sociale diferite, o economie fără granițe, dar indicatori sociali și responsabilități în interiorul granițelor naționale. Această situație creează concurență neloială și sporește inegalitățile, aspecte exploatate de populiști și eurosceptici. Concurența între întreprinderile de pe piață a fost înlocuită cu o concurență între clasele lucrătorilor din diferite state membre, fapt ce a echivalat cu o convergență în jos și cu o solidaritate din ce în ce mai slabă. În final, dna Crețu și-a afirmat susținerea pentru un pilon social solid, cu precizarea că acesta propune mai mult măsuri paliative, nefiind susținut și de o voință politică dornică de schimbare. Ceea ce lipsește nu este cadrul juridic; Uniunea are o problemă privind redistribuirea veniturilor, fapt ce alimentează neliniștile sociale.

În finalul sesiunii **dl. Haag** a subliniat importanța pieței unice și a creării unei plase de siguranță puternice pentru domeniul social. Europa trebuie să găsească mijloacele de repunere în mișcare a motorului convergenței. Piața unică trebuie să se bazeze pe reguli echitabile și punerea în aplicare a acestor reguli trebuie să fie percepută ca fiind echitabilă. Pilonul social nu trebuie să rămână un poem, ci drepturile și principiile trebuie puse în aplicare, trebuie transformate în realitate.

DI. Jahier a arătat că pilonul drepturilor sociale este piatra unghiulară a Uniunii. Avem nevoie de acest pilon ca un element de echilibru între ceea ce este Uniunea și ceea ce își propune ea să facă. Investițiile sociale nu sunt costuri, ci investiții cheie.

În intervalul **16.30-19.00** s-a desfășurat reuniunea președinților COSAC în vederea dezbaterii proiectului de contribuție și a proiectului de concluzii ale celei de-a LIX-a reuniuni plenare COSAC.

În ziua de **19 iunie, orele 9.00 - 10.45**, s-a desfășurat cea de a **patra sesiune cu titlul: O politică de coeziune post 2020 puternică și eficientă**.

Vorbitorii principali au fost **dl Tomislav Donchev**, viceprim-ministru al Republicii Bulgaria, dna **Dana Spinant**, director pentru comunicații, buget

și afaceri generale în cadrul în cadrul Direcției Generale REGIO a Comisiei Europene, dna **Iskra Mihaylova**, președinte al Comisiei pentru dezvoltare regională din Parlamentul European, **Michiel Rijsberman**, membru în **Comitetul Regiunilor**, dna Milena Milotinova, jurnalist și dl Petar Petrov, vicepreședinte al Comisiei pentru afaceri europene din Adunarea Națională a Bulgariei.

În deschidere, dl **Petrov** a arătat că în ultimele luni a avut loc o schimbare de obiective în cadrul politicii de coeziune, cu alte cuvinte, investițiile în ocupare și creștere au fost schimbate cu alte instrumente, unele aflate în afara sferei de aplicare a priorităților pentru investiții. Mai mult, propunerea de creștere a cofinanțării naționale, reducerea perioadelor, reducerea costurilor privind coeziunea în cadrul bugetului UE ar genera un efect distructiv cu privire la eficiența acestui program. Aceste lucruri pun statele membre în ipostaza de a obține mai multe rezultate cu mai puține resurse și pe baza unor reguli mai restrictive. Bulgaria susține propunerea Comisiei cu privire la criteriul PIB pentru finanțarea politicii de coeziune.

Dna **Milotinova** a reliefat că pentru următorii șapte ani s-au alocat 373 miliarde euro pentru politica de coeziune, cel puțin aceasta este propunerea inițială. Bulgaria este unul dintre statele membre care va avea o creștere a finanțării prin politica de coeziune cu 8%. O altă chestiune aflată în dezbatere este aceea cu privire la condiționarea finanțării de respectarea statului de drept.

Dl **Doncev** a evidențiat că dezbaterile privind politica de coeziune se află la început, iar acestea nu trebuie privite ca dezbateri referitoare la o politică sectorială, ci mai degrabă ca dezbateri privind viitorul Uniunii. Politica de coeziune ne arată de fapt cât de multă încredere avem în Uniune și cât de mult ne dorim să facem parte din aceasta. Uniunea trece printr-o criză de identitate și actualele probleme legate de migrație, accentuarea curenților populiste în unele state membre etc. sunt doar simptomele acestei boli. Soluția ar fi găsirea unui consens cu privire la ce fel de Uniune ne dorim. Referitor la politica de coeziune, acesta a arătat că modul în care este formulată este greu de înțeles și, fără o simplificare a acesteia, cetățenii nu vor avea cum să o sprijine. Pentru antreprenori este mai ușor și mai rapid să împrumute de la bancă decât să solicite fonduri prin proiecte sau programe europene. Acest lucru arată cât de complicate și de birocratice sunt regulile.

Dna **Dana Spinant**: propunerea de cadru financiar multianual 2021-2027 a fost adoptată într-o perioadă dificilă în care Uniunea rămâne fără un contribuitor (UK) și se confruntă cu mai multe priorități. În acest context, Comisia propune o politică de coeziune echilibrată, modernă, solidă și

coerentă care ar trebui să ajute la punerea în aplicare a acestei părți din bugetul UE cu rezultate mai bune.

În continuare, aceasta s-a referit la câteva caracteristici cheie ale politicii de coeziune post 2020. Mai întâi, politica de coeziune va continua să fie o politică pentru toate regiunile Uniunii, însă cele care sunt defavorizate vor fi mai bine deservite: 86% din bugetul alocat politicii de coeziune va merge către regiunile cele mai sărace și cele aflate în tranziție. În al doilea rând, politica de coeziune va fi mai bine aliniată celorlalte politici ale UE, ceea ce înseamnă că obiectivele urmărite sunt mai puține și mai clare: o Europă mai inteligentă, mai verde, mai socială, mai bine conectată și mai apropiată de cetățeni. În al treilea rând, politica de coeziune va fi mai flexibilă, adică se vor efectua evaluări în 2025 pentru a adapta opțiunile de investiții la realitățile următorilor doi ani. În al patrulea rând, politica de coeziune va fi mai simplă, regulile de accesare a fondurilor fiind reduse cu 50%. Simplificarea vizează și autoritățile, dar și beneficiarii, costurile administrative, dar și efectuarea controalelor. O altă caracteristică a viitoarei politici de coeziune se referă la proporționalitatea cu privire la controale: programele cu probabilități reduse de eroare se vor califica pentru controale mai puține, responsabilități mai multe revenind nivelului național.

Dna **Mihaylova** s-a referit la poziția Parlamentului European cu privire la politica de coeziune exprimată într-o serie de rapoarte: raportul Comisiei REGI privind elementele constitutive ale politicii de coeziune din 2017; rapoartele Comisiei pentru buget privind viitorul cadrul financiar multianual și resursele proprii ale Uniunii. Aceasta și-a exprimat satisfacția că propunerea Comisiei privind politica de coeziune întrunește poziția Parlamentului European cu privire la o serie de aspecte: un buget mai flexibil, o politică de coeziune mai bine orientată către așteptările cetățenilor. De asemenea, reducerea priorităților este în concordanță cu agenda Uniunii și reflectă interesele cetățenilor. Pachetul legislativ al Comisiei în domeniul politicii de coeziune permite totodată combinarea diverselor fonduri de finanțare și utilizarea unor noi instrumente de finanțare cum ar fi Fondul pentru investiții strategice numit „Invest EU”. Măsurile privind colaborarea între regiuni au fost consolidate în noua propunere, instituindu-se și un nou mecanism de cooperare transfrontalieră. În final, dna Mihaylova a subliniat că Parlamentul European este pregătit din punct de vedere organizatoric să continue la toamnă examinarea dosarelor legislative, dar și să transfere lucrările viitoarei legislaturi.

DI **Michiel Rijsberman** s-a referit la importanța politicii de coeziune și la eficiența sa pentru regiuni: creșterea economică din Polonia se datorează în proporție de 50% politicii de coeziune. Aceasta este modul cel mai direct de a influența viețile oamenilor. Obiectiile Comitetului Regiunilor cu privire la

viitoarea politică de coeziune privesc în primul rând scoaterea dezvoltării rurale din regulamentul privind dispozițiile comune, care nu pare a fi o idee bună; de asemenea, separarea graduală a fondului social european de politica de coeziune. Reducerea anvelopei financiare pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană subminează cooperarea interregională, iar legătura cu semestrul european nu este clar conturată. Comitetul Regiunilor se declară nemulțumit și de reducerile bugetare de aproape 50% în total. O altă îngrijorare o reprezintă faptul că statele membre (nu regiunile sau orașele) pot utiliza 5% din bani pentru fondul „Invest EU” și alți 5% pentru combinarea fondurilor și instrumentelor financiare.

În cadrul **dezbaterilor, Franța** a accentuat importanța politicii de coeziune și a fondurilor structurale, fără de care unele proiecte nu ar fi putu fi puse în aplicare. Pentru a fi eficientă, această politică trebuie însă să fie suficient finanțată. Simplificarea este binevenită, fiind necesară înlăturarea blocajelor contraproductive atât de la nivelul Uniunii, cât și de la nivel național. Consolidarea condiționalităților e de înțeles până la un punct, însă oamenii nu trebuie să suporte consecințele negative ale acțiunilor eșichierului politic. Regiunile franceze și landurile germane au o poziție comună arătând că regiunile trebuie să pună în aplicare deciziile privind fondurile structurale în timp ce recomandările de țară se adresează statelor membre; respectarea condiționalităților macroeconomice nu poate fi o precondiție pentru accesarea fondurilor structurale.

Polonia nu este de acord cu reducerea fondurilor pentru politica de coeziune, amintind că următorul cadru financiar multianual trebuie adoptat cu unanimitate; este în schimb de acord cu creșterea contribuțiilor statelor membre. Grupul de la Vișegrad militează pentru finanțarea adecvată a politicii de coeziune și politicii agricole comune, adecvat însemnând cel puțin menținerea finanțării de care aceste politici s-au bucurat în ultimii șapte ani.

Germania a arătat că Uniunea are de îndeplinit noi sarcini: protecția granițelor externe, combaterea terorismului, realizarea de investiții în cercetare și tehnologie, apoi trebuie să facă față BREXIT. În aceste circumstanțe, reducerea bugetului este o necesitate. În plus, finanțarea în cadrul politicii de coeziune trebuie să fie condiționată de respectarea statului de drept, pentru că Uniunea este o comunitate de valori și aceste valori trebuie ocrotite.

Lituania a subliniat rolul pozitiv al politicii de coeziune în dezvoltarea sa economică. În privința viitorului buget al UE, Lituania a arătat că este nevoie de curaj. Este nevoie de un buget mai mare: statele membre alocă 2% pentru apărarea comună și 1% pentru politici comune. Uniunea este mult mai importantă decât 1% din PIB și trebuie finanțată în mod adecvat.

Portugalia și-a exprimat speranța ca propunerea Comisiei să fie creativă și corectă, să reconcilieze scăderea anumitor resurse din cauza BREXIT cu nevoia de a finanța anumite priorități de politică, menținând în același timp

sprijinul pentru politica de coeziune și politica agricolă comună. Portugalia nu este însă de acord cu reducerea fondului de coeziune cu 45%, pentru că acest fond este destinat statelor mai sărace. În forma prezentată de Comisia Europeană, politica de coeziune a fost sacrificată.

Grecia a reliefat situația economică precară prin care trece din cauza crizei din ultimii zece ani: sărăcirea clasei de mijloc, migrația masivă a tinerilor din țară, motiv pentru care nu vede cu ochi buni reducerea finanțării pentru politica de coeziune și politica agricolă comună.

Letonia susține menținerea fondului de coeziune la același nivel ca până acum. Letonia a înregistrat creștere economică în ultimii ani grație fondului de coeziune; aceasta are datorie publică foarte mică, aproape zero deficit bugetar; au fost reformate școlile pentru ca elevii să beneficieze de educație foarte bună și pentru ca tinerii să nu plece în țări unde salariile sunt mai bune, trebuie păstrate fondurile de coeziune pentru Letonia. Pe de altă parte, Letonia e pregătită să reducă finanțarea pentru politica agricolă comună, să sporească contribuția pentru securizarea granițelor externe ale UE, dar și pentru cercetare și inovare.

Cipru apreciază simplificarea regulilor și reducerea sarcinilor administrative, dar arată că nu s-a vorbit despre economisire în zonele în care există excedent sau în care costurile operaționale sunt foarte mari.

Cehia: statele membre ar trebui să poată să distribuie fondurile în funcție de prioritățile naționale.

Austria: politica de coeziune fiind cea mai apropiată de cetățeni, ea nu este negociabilă. Ca atare, reducerile bugetare sunt dureroase, însă trebuie să fim onești să recunoaștem că bugetul actual nu este suficient, statele membre trebuind să contribuie suplimentar. Curtea Europeană de Conturi a arătat că sunt anumite state care nu au utilizat fondurile politicii de coeziune aproape deloc. Austria este de acord cu prioritățile stabilite de Comisie, dar pe de altă parte fondul de coeziune trebuie menținut la nivelul actual.

Irlanda a subliniat importanța fondului de coeziune pentru asigurarea păcii și stabilității în această țară. Ca atare, din perspectiva Irlandei fondul de coeziune trebuie protejat de orice reducere, pentru că el reprezintă piatra de temelie a economiei naționale. Irlanda invită statele membre la înțelepciune în cheltuirea banilor.

Țările de Jos susțin reducerea fondurilor de coeziune și redirecționarea finanțării către securitate și gestionarea migrației. Pe de altă parte s-a pus problema unei mai mari responsabilități în cheltuirea banilor, pentru că în Spania s-au investit miliarde de euro în aeroporturi pe care nu aterizează nimeni.

Ce-a de a cincea sesiune a plenarei COSAC s-a desfășurat în intervalul **11.15-12.45** și a avut ca temă **cooperarea interparlamentară în**

contextul dezbaterilor privind principiile subsidiarității și proporționalității.

Vorbitorii principali au fost dl **Frans Timmermans**, prim-vicepreședinte al Comisiei Europene, dna **Danuta Hübner**, președintele Comisiei pentru afaceri constituționale din Parlamentul European, dl **Bastiaan van Apeldoorn**, președinte al Comisiei pentru afaceri europene din Senatul Țărilor de Jos, dl **Atanas Semov**, profesor la Universitatea Sf. Clement al Ohridei din Sofia, dl **Kiril Valchev**, jurnalist și dl. **Kristian Vigenin**, președintele Comisiei pentru afaceri europene și de control al fondurilor europene din Adunarea Națională a Republicii Bulgaria.

Dl **Timmermans** a amintit în deschidere de activitatea grupului operativ privind subsidiaritatea și proporționalitatea și de faptul că la 15 iulie acesta va prezenta Comisiei Europene un raport privind rezultatele dezbaterilor. Ceea ce raportul va propune nu este o revoluție, ci o evoluție, acesta ținând seama de ceea ce se întâmplă acum, de nemulțumirile statelor membre/parlamentelor naționale, încercând să ofere soluții prin schimbarea modului în care lucrăm și prin cercetarea unor noi proceduri care ne-ar putea ajuta să îmbunătățim modul de lucru. Grupul operativ nu a căutat noi definiții ale subsidiarității și proporționalității, ci a căutat să fie practic, să găsească căi de atracție pentru parlamentele naționale și regionale, utilizatorii finali ai „produselor” Uniunii. De asemenea, au fost analizate acele zone de politică în care viitoarele acțiuni ale UE nu sunt garantate. Concluziile Comisiei sub aceste aspecte vor fi prezentate de dl Juncker în discursul din septembrie a.c. privind starea Uniunii. Dl Timmermans a invitat în continuare Parlamentul European și statele membre să contribuie la aceste concluzii până în etapa finală.

În final, acesta a arătat că ar fi o mare pierdere de timp să avem acum dezbateri fundamentale cu privire la competențe, la redefinirea elementelor din tratate etc. ceea ce se dorește nu este neapărat schimbarea tratatelor, ci găsirea unor soluții practice pentru ca cetățenii să-și regăsească propriile preocupări nu doar în ceea ce produce Uniunea, ci mai ales în modul în care o face. Ceea ce se dorește în final este sprijinul cetățenilor pentru proiectul european.

Parlamentele naționale și instituțiile Uniunii trebuie să conlucreze cu privire la acele chestiuni care nu pot fi soluționate decât la nivelul UE: problema migrației, asigurarea securității, îmbunătățirea funcționării pieței interne, protecția cetățenilor împotriva efectelor globalizării etc.

Președinția austriacă și cea română au fost chemate să coopereze cu instituțiile UE pentru a îmbunătăți activitatea acestora din urmă.

Dna **Hübner** a susținut că deși nu se discută acum despre tratate, principiul subsidiarității ne trimite inevitabil la acestea, ca fundament al instituțiilor UE, al atribuțiilor acestora, dar și al implicării parlamentelor naționale în

procesul legislativ european. Pe de altă parte, Uniunea dispune de practici și standarde de nivel mondial privind proiectarea legislației, analizele de impact, procesul consultativ sau accesul la documente. Toate acestea vin în sprijinul abordării principiului subsidiarității. Acordul interinstituțional privind mai buna legiferare a consolidat aceste standarde și practici.

Parlamentul European și parlamentele naționale au rolul și competențele proprii, dar și obligația comună de asigurare a legitimității procesului decizional.

Într-adevăr, principiul subsidiarității a însoțit proiectul european de la bun început și el este atât de fundamental încât nu trebuie să-i mai căutăm definiții, ci să ne punem problema modului său de aplicare: cum poate fi acesta transformat într-un concept practic care să pună în lumină valorile politice europene. Subsidiaritatea nu înseamnă să faci ceea ce vrei la nivelul UE, național sau regional, ci fiecare să-și îndeplinească rolul în atingerea obiectivelor comune ale guvernantei europene.

Instituțiile UE au dezvoltat practici care să ocrotească subsidiaritatea din fazele timpurii ale procesului legislativ. Declarația anuală cu privire la programul legislativ ține seama de principiul subsidiarității; de asemenea, Parlamentul European acordă o atenție deosebită avizelor motivate chiar dacă numărul acestora este de multe ori departe de pragurile necesare.

DI **Apeldoorn** a reliefat rolul parlamentelor naționale în consolidarea legitimității democratice a Uniunii. Principiile subsidiarității și proporționalității sunt o condiție esențială a guvernantei UE, întrucât deciziile trebuie să se ia cât mai aproape de cetățeni și proporțional cu obiectivele democratice stabilite. Având în vedere însemnătatea acestor chestiuni, ele nu trebuie lăsate doar la discreție grupului operativ, ci dezbaterile trebuie să continue.

Ceea ce se așteaptă de la acest raport este ca el să propună: extinderea termenului de 8 săptămâni prin necalcularea perioadelor de vacanță parlamentară; luarea în considerare a proporționalității în declanșarea procedurii cartonașului galben; un cod de conduită pentru dialogul politic și răspunsurile date parlamentelor naționale; introducerea unui al doilea control al parlamentelor naționale la finalul negocierilor.

DI prof. **Semov** a evidențiat că principiul subsidiarității înseamnă a lua deciziile cât mai aproape de cetățeni. Acesta și-a pus întrebarea dacă toate deciziile Uniunii Europene sunt luate aproape de cetățeni ori se simt oare cetățenii apropiați de aceste decizii? Realitatea ne arată că Bruxelles – ul este foarte departe de cetățeni și mediul universitar din Bulgaria confirmă acest sentiment.

Prof. Semov a arătat că pentru a înțelege mai bine principiul subsidiarității trebuie mai întâi să înțelegem principiul încrederii legitime, în sensul de încredere în democrație: cetățenii Uniunii trebuie să aibă încredere în

legislația UE și să o accepte ca pe legislația internă proprie, nu ca pe ceva străin lor.

Raportul privind realizările președinției bulgare atestă că aceasta a reușit să sporească legitimitatea Uniunii, în special în lumina viitoarelor alegeri pentru parlamentul European. Cu toate acestea, dezbaterile privind finanțarea partidelor politice europene nu sunt suficiente. Principiul proporționalității trebuie consolidat, întrucât instituțiile UE iau încă măsuri care depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor. Sub acest aspect parlamentele naționale ar putea fi mai proactive.

În final, acesta a pus problema eficienței mecanismului de control al principiului subsidiarității, având în vedere cele trei cartonașe galbene ridicate în cei aproape zece ani de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona.

În cadrul **dezbatelor, Franța** a arătat că BREXIT este o ocazie de a reevalua modul în care este aplicat principiul subsidiarității. Partajarea suveranității trebuie să aibă loc în vederea abordării practice a unor nevoi precise și ea nu trebuie impusă statelor membre, ci stabilită în tratate, întrucât Uniunea nu este un stat federal, ci o federație de state. Scopul Uniunii poate fi redus la ideea de uniformizare, armonizare, iar convergența trebuie să lase loc de manevră statelor membre. Subsidiaritatea nu trebuie confundată cu o viziune limitată asupra suveranității. Aplicarea sa repetată ne-a arătat cum funcționează Uniunea, iar acum Comisia trebuie să acorde o mai mare atenție răspunsurilor parlamentelor naționale și să le confere mai mult timp pentru dialogul politic.

Polonia a susținut că termenul pentru evaluarea subsidiarității este prea scurt; acest tip de control trebuie consolidat, iar Parlamentul European trebuie transformat într-un parlament adevărat cu atribuții clare de control asupra membrilor Comisiei Europene.

Belgia a solicitat un rol sporit pentru autoritățile regionale în conturarea legislației Uniunii, cheia funcționării subsidiarității stând în creșterea rolului regiunilor. Uniunea este mai mult decât o sumă de state; este o rețea de regiuni, națiuni, state membre, cu propriile structuri și identități. Comisia are puterea de a spori sprijinul pentru Uniune ascultând ceea ce regiunile au de spus.

Lituania a arătat că dacă nu se acordă suficientă atenție principiilor subsidiarității și proporționalității, acestea pot deveni obiect de manipulare și o unealtă puternică în mâna populiştilor. Au existat și evoluții pozitive în sensul unei mai mari implicări a parlamentelor naționale în procesul decizional al UE, însă dialogul între acestea și instituțiile Uniunii ar putea fi îmbunătățit. Parlamentele naționale se așteaptă ca opiniile lor să fie luate în considerare în conținutul propunerilor legislative ale UE. Din păcate, raportul anual al Comisiei cu privire la aplicarea principiului subsidiarității nu conține referiri cu privire la impactul real al opiniilor parlamentelor naționale asupra

inițiativelor legislative ale UE. În acest sens, introducerea cartonașului verde ar fi un instrument util de cooperare interparlamentară.

Portugalia a evidențiat că este nevoie de o strategie de comunicare care să destrame unele mituri, cum ar fi acela că Bruxelles-ul se amestecă în politicile naționale sau mitul deficitului democratic: o adevărată strategie de comunicare bazată pe principiul subsidiarității ar reduce deficitul democratic. Un alt mit ar fi eroziunea suveranității naționale, care ar putea fi înlăturat prin sporirea rolului parlamentelor naționale în procesul decizional european.

Austria susține că în domenii importante ca piața internă, migrație, digitalizare competențele între Uniune, state membre și regiuni trebuie mai clar definite pentru ca decizii corecte să fie adoptate și pentru a se evita suprareglementarea. Unitate în varietate ar fi sloganul corect pentru viitorul Uniunii și dacă ar fi să alegem un singur scenariu, atunci acesta ar fi ca puterea să rămână la regiuni.

Finlanda: importanța subsidiarității și proporționalității ar putea fi supraevaluată; aceștia sunt termeni tehnici definiți în tratate. Cel mai bun mod de a soluționa problemele legate de parlamentele naționale este acela de a solicita coordonarea politicilor între parlamente și guverne înaintea negocierilor în Consiliu. Este inacceptabil ca parlamentele și guvernele, acestea din urmă responsabile în fața legislativelor proprii, să nu fie la unison în fața legislativului Uniunii. Pentru ca parlamentele naționale să exercite un control eficient asupra guvernelor proprii este nevoie de mai multă transparență a lucrărilor Consiliului UE.

Danemarca: parlamentele naționale nu ar trebui să fie doar gardieni ai principiului subsidiarității, ci să joace și un rol mai activ în procesele legislative ca tare. În acest sens, Danemarca susține un nou cartonaș verde pentru parlamentele naționale, o îmbunătățire a procedurilor cartonașelor galben și portocaliu, implicarea camerelor legislative naționale în procesul prelegislativ din cadrul Comisiei Europene, introducerea unui cod de conduită pentru dialogul politic și răspunsurile date parlamentelor naționale și transparentizarea documentelor Consiliului UE.

Irlanda: partajarea suveranității este un subiect sensibil și poate că îl privim din unghiuri diferite; până la urmă este vorba despre complementaritate și adevărata amenințare ar fi populismul în creștere. Asupra acestei chestiuni sunt necesare dezbateri și Comisia Europeană a progresat în această direcție angajându-se în dialogul cu parlamentele naționale.

Cehia: procesul de îmbunătățire a controlului parlamentar asupra principiului subsidiarității este continuu și nu se va încheia odată cu încetarea mandatului grupului operativ condus de dl Timmermans. Această continuitate nu înseamnă însă că nu trebuie să se facă nimic acum, din contră, avem nevoie de acțiuni concrete. Dacă se declanșează procedura

cartonașului galben, ar trebui să existe și rezultate concrete, fapt ce ar îmbunătăți legitimitatea democratică a Uniunii.

Polonia: proiectul european nu poate fi detașat de comunitățile naționale pentru că dreptul Uniunii își produce efectele asupra acestora. Procedura cartonașului galben și-a dovedit ineficiența, parlamentele naționale producând efecte zero asupra procesului decizional european: directiva privind detașarea lucrătorilor fiind un exemplu elocvent.

Estonia: grupul operativ „mai puțin dar mai eficient” copiază la indigo scenariul nr. 4 din propunerile dlui Juncker. Este păcat că celelalte scenarii nu au fost dezbătute în aceeași măsură. Reprezentanții din Marea Britanie au solicitat acum câțiva ani introducerea cartonașului roșu, dar din păcate ideea a dispărut din cauza BREXIT-ului; Estonia propune reintroducerea acestuia pe agenda grupului operativ pentru că acesta ar îmbunătăți cu siguranță aplicarea subsidiarității și proporționalității.

Parlamentul European: subsidiaritatea este adesea văzută ca o unealtă de stopare a Bruxell-ului decât ca un instrument de progres. Se vorbește despre apropierea de cetățeni, dar de multe ori există conflicte chiar între nivelele local, regional și național. Partidele politice ar trebui să-și pună întrebarea dacă lucrează în mod eficient în chestiunile legate de Uniunea Europeană pentru a evita unele dintre aceste conflicte. Unii vorbitori au fost de părere că în cadrul politicii agricole comune statele membre ar trebui să dețină un control mai mare, însă grupurile de lobby și persoanele interesate nu sunt atât de sigure că doresc ca statele membre să dețină controlul.

Plenul celei de a LIX-a reuniune a COSAC a adoptat 2 documente: Concluziile și Contribuțiile COSAC, elaborate de Președinția în funcțiune exercitată de Bulgaria, cu 3 amendamente propuse de delegația Camerei Deputaților.

În a treia zi a conferinței COSAC de la Sofia, delegația **Comisiei pentru afaceri europene a Camerei Deputaților** a avut o **întâlnire bilaterală** cu domnul **Frans Timmermans**, prim-vicepreședintele Comisiei Europene, pe tema Grupului de lucru privind subsidiaritatea, proporționalitatea.

Comisia pentru afaceri europene a Camerei Deputaților din Parlamentul României a înaintat acestui Grup contribuția sa privind o mai bună aplicare a principiilor subsidiarității și proporționalității.

În document, Comisia de afaceri europene a Camerei Deputaților a propus implicarea parlamentelor naționale în toate etapele procedurii legislative (începând cu etapa consultărilor prealabile și sfârșind cu textul final negociat în cadrul legislativului Uniunii), extinderea termenului de 8 săptămâni pentru verificarea conformității cu principiul subsidiarității,

precum și necesitatea implicării mai profunde a Comisiei Europene în relația cu parlamentele naționale.

Președintele Comisiei pentru afaceri europene a Camerei Deputaților, domnul Angel Tîlvăr, a precizat că a avut discuții pe această temă cu omologii austrieci aflați în vizită la București în data de 12 iunie 2018, discuții care vor continua pe perioada Președinției Austriei la Consiliul UE.

În încheierea întrevederii bilaterale, a fost reiterată dorința de colaborare și cooperare între Comisia Europeană și Comisia pentru afaceri europene a Camerei Deputaților, pentru finalizarea cu succes a raportului Grupului de lucru, în interesul unei Uniuni Europene mai unite, mai puternice, mai aproape de cetățean și mai democratice.

Angel TÎLVĂR

Președinte

Ștefan MUȘOIU

Vicepreședinte

Dănuț BICA